

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

cu privire la inadmisibilitatea

recursului în anulare declarat în cauza penală privind condamnarea lui

Ion Perju

(art. 264¹ alin. (1) Cod penal)

(Dosarul nr. Ire-55/2023

Nr. PIGD 1-21095443-01-1r/e-30032023

Chiar dacă instituția recursului în anulare a fost abolită la 01 septembrie 2023, recursurile în anulare declarate până la acea dată se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora; Explicarea sensului sintagmei „viciu fundamental” din fostul art. 453 alin. (1) CPP; Lipsa erorilor de drept la aplicarea pedepsei, măsurii preventive și încasare cheltuielilor judiciare, lipsa intervenirii termenului de prescripție, lipsa viciului fundamental.

02 octombrie 2024

Au examinat anterior cauza judecătorească:

Instanța de fond: Aliona Sârbu

Instanța de apel: Galina Vavrin, Ion Dănăilă, Natalia Bondarencu

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursului în anulare declarat de avocatul Tatiana Lozovscaia în interesele condamnatului Ion Perju,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stella Bleșceaga, *Președinte*,

Vladimir Gribincea

Ghenadie Eremciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ASPECTE GENERALE ȘI DE PROCEDURĂ

1. Ion Perju s-a născut în anul XXXXX în raionul XXXXX și a obținut permisul de conducere în anul 2013. A fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, pentru conducerea mijlocului de transport în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat.

2. Condamnatul a fost apărat în această cauză de avocatul Tatiana Lozovscaia.

3. Cauza penală a fost examinată în ordinea prevederilor art. 364¹ Cod procedură penală. Ion Perju a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal și i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de 135 de ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Curtea de apel a respins recursul apărării ca nefondat.

4. La 5 ianuarie 2023, avocatul Tatiana Lozovscaia, în numele condamnatului Ion Perju, a depus recurs în anulare prin care solicită suspendarea executării deciziei Curții de apel, stabilirea pedepsei lui Ion Perju în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal, cu reducerea pedepsei în baza art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală și aplicarea prevederilor art. 79 Cod penal (excluderea anulării dreptului de a conduce mijloace de transport).

5. Urmărirea penală în această cauză a fost pornită la 03 ianuarie 2020 și sa finalizat în 10 iunie 2021. Prima instanță a examinat cauza în perioada 25 iunie 2021-20 ianuarie 2022. Curtea de apel a examinat cauza între 08 februarie 2022 și 03 noiembrie 2022. Dosarul a ajuns la Curtea Supremă de Justiție pe 05 ianuarie 2023.

ÎN FAPT

6. La 27 decembrie 2019, în jurul orei 00.20, Ion Perju, conducând automobilul de model „Mercedes-Benz” pe str. Șoseaua Șcheia din mun. Cahul, a fost stopat de către agenții de patrulare. În urma testării cu etilotestul de model „Dragher” a fost constatată starea de ebrietate cu grad avansat a lui Ion Perju (concentrația vaporilor de alcool în aerul expirat de 1,04 mg/l). Acțiunile lui Ion Perju au fost calificate conform art. 264¹ alin. (1) Cod penal. El a fost de acord cu rezultatul testării alcoolscopice (f.d. 6).

7. La 3 ianuarie 2020, a fost emisă ordonanța de pornire a urmăririi penale în privința lui Ion Perju în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal. La 11 ianuarie 2020, el a fost recunoscut în calitate de bănuț (f.d. 23, Vol. I). La 11 aprilie 2020, el a fost recunoscut în calitate de învinuit (f.d. 63, Vol. I). În perioada 18 mai 2020 - 02 iunie 2021, urmărirea penală a fost suspendată urmărirea, Ion Perju fiind anunțat în căutare (f.d. 57-58, 60, Vol. I).

8. [La 20 ianuarie 2022, prin sentința Judecătorei Cahul, sediul Central](#), Ion Perju a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (1) Cod penal și, în temeiul art. 364¹ Cod procedură penală, i-a fost aplicată pedeapsa sub formă de 135 ore de muncă neremunerată în folosul comunității, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport. Prima instanță a constatat vinovăția lui Ion Perju în baza rezultatul testării alcoolscopice, cât și în baza declarațiile martorilor. În privința condamnatului a fost aplicată măsura preventivă obligarea de a nu părăsi țara până când sentința va deveni definitivă. Instanța a dispus încasarea de la Ion Perju în contul Statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 23,24 lei (costul testării alcoolscopice).

9. La 26 ianuarie 2022, avocatul Tatiana Lozovscaia, în interesele condamnatului, a declarat recurs, solicitând aplicarea față de Ion Perju a prevederilor art. 79 din Codul penal și excluderea anulării dreptului de a conduce mijloace de transport, precum și anularea măsurii preventive obligarea de nepărăsire a țării. Apărătorul a menționat că prima instanță nu s-a condus de prevederile art. 7, 61 și 75 din Codul penal, nejustificat a aplicat măsura preventivă obligarea de a nu părăsi țara, nu a respectat prevederile art. 191 din Codul de procedură penală (termenul de aplicare a măsurii preventive) și nu a analizat posibilitatea aplicării în privința inculpatului a prevederilor art. 79 alin. (1) din Codul penal, adică aplicarea pedepsei sub limita minimă prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau o pedeapsă mai blândă de altă categorie, având în vedere că inculpatul se află la prima abatere de la lege, nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv, a recunoscut integral vinovăția și nu a cauzat prejudicii prin acțiunile sale.

10. La [03 noiembrie 2022, Colegiul penal al Curții de Apel Cahul](#) a respins recursul printr-o decizie irevocabilă. Colegiul a menționat că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, încadrând just acțiunile lui Ion Perju în baza art. 264¹ alin. (1) Cod penal. În ceea ce privește argumentul recurentului cu privire la modul de individualizare a pedepsei, prima instanță a individualizat corect pedeapsa stabilită. Nu au fost constatate circumstanțe excepționale pentru aplicarea art. 79 alin. (1) Cod penal, explicând că, inculpatul deja a beneficiat de reducerea pedepsei stabilite pentru faptul că și-a recunoscut vinovăția. Colegiul judiciar a considerat neîntemeiate și argumentele apărătorului privind netemeinicia aplicării măsurii preventive – obligarea de a nu părăsi țara, motivînd că acest drept al instanței este stipulat în prevederile art. 385 alin. (1) pct. 15) Cod de procedură penală.

11. La 05 ianuarie 2023, avocatul Tatiana Lozovscaia a depus recurs în anulare prin care solicită suspendarea executării deciziei Curții de apel, aplicarea prevederilor art. 364¹ alin. (8) Cod procedură penală și a art. 79 Cod penal și excluderea anulării dreptului de a conduce mijloace de transport, precum și anularea măsurii preventive aplicate condamnatului. În motivarea recursului în anulare se invocă motive identice celor din recurs (a se vedea paragraful 9). Suplimentar, recurentul menționează că a expirat termenul de prescripție de tragere la răspundere penală a lui Ion Perju, menționând că fapta a fost comisă la 27 decembrie 2019.

12. Curtea Supremă de Justiție a solicitat procurorului depunerea referinței la recurs. În adresa instanței a parvenit referința procurorului, prin care solicită declararea recursului ca fiind inadmisibil, deoarece argumentele invocate nu constituie un viciu fundamental.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

13. Partea relevantă a art. 60 Cod penal, în perioada relevantă, prevedea următoarele:

„(1) persoana se liberează de răspundere penală dacă din ziua săvârșirii infracțiunii au expirat următoarele termene:

a) 2 ani de la săvârșirea unei infracțiuni ușoare;

...

(2) Prescripția curge din ziua săvârșirii infracțiunii și pînă la data rămîinerii definitive a hotărîrii instanței de judecată.

...

(5) Curgerea prescripției se suspendă dacă persoana care a săvârșit infracțiunea se sustrage de la urmărirea penală sau de la judecată. În aceste cazuri, curgerea prescripției se reia din momentul reținerii persoanei sau din momentul autodenunțării. ...”

14. Art. 61 Cod penal prevede următoarele:

„ (1) Pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor.

(2) Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.”

15. Art. 75 alin. (1) din Codul penal prevede criteriile generale de individualizare a pedepsei și prevede următoarele:

„ (1) Persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.”

16. Art. 79 alin. (1) din Codul penal conține condițiile pentru aplicarea pedepsei mai blânde decât cea prevăzută de lege prevede. El are următorul conținut:

„(1) Ținând cont de circumstanțele excepționale ale cauzei, legate de scopul și motivele faptei, de rolul vinovatului în săvârșirea infracțiunii, de comportarea lui în timpul și după consumarea infracțiunii, de alte circumstanțe care micșorează esențial gravitatea faptei și a consecințelor ei, precum și de contribuirea activă a participantului unei infracțiuni săvârșite în grup la descoperirea acesteia, instanța de judecată poate aplica o pedeapsă sub limita minimă, prevăzută de legea penală pentru infracțiunea respectivă, sau una mai blândă, de altă categorie, ori poate să nu aplice pedeapsa complementară obligatorie.”

17. Articolul art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, la momentul examinării cauzei prevedea următoarele:

„(8) Inculpatul care a recunoscut săvârșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu închisoare, cu muncă neremunerată în folosul comunității și de reducerea cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei cu amendă.”

18. Art. 264¹ alin. (1) Cod penal, la 27 decembrie 2019, prevedea următoarele:

„(1) Conducerea mijlocului de transport de către o persoană care se află în stare de ebrietate alcoolică cu grad avansat sau în stare de ebrietate produsă de substanțe stupefiante și/sau de alte substanțe cu efecte similar se pedepsește cu

muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, cu anularea dreptului de a conduce mijloace de transport.”

19. Articolul 385 alin. (1), pct. 15) Cod procedură penală prevede chestiunile pe care trebuie să le soluționeze instanța de judecată la adoptarea sentinței

(1) La adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează următoarele chestiuni în următoarea consecutivitate:

...

15) dacă urmează să fie revocată, înlocuită sau aplicată o măsură preventivă în privința inculpatului.

... ”

20. Instituția recursului în anulare a fost abrogată prin Legea nr. 246/2023, în vigoare din 01 septembrie 2023. Totuși, această modificare nu are efect asupra recursurilor în anulare depuse până la 01 septembrie 2023. Conform art. XI alin. (3¹) al acestei legi:

„Recursurile în anulare declarate până la intrarea în vigoare a prezentei legi se examinează și se soluționează conform legislației în vigoare la data declarării acestora.”

21. Până la 01 septembrie 2023, partea relevantă a art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, care se referea la temeiurile pentru recurs în anulare, era următoarea:

„(1) Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată...”

22. Conform art. 6 pct. 44) Cod de procedură penală:

„44) viciu fundamental în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată – încălcare esențială a drepturilor și libertăților garantate de Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, de alte tratate internaționale, de Constituția Republicii Moldova și de alte legi naționale;”

23. Conform art. 454 Cod de procedură penală:

„Recursul în anulare poate fi declarat în termen de 6 luni de la data rămânerii irevocabile a hotărârii judecătorești.”

24. Art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală prevedea următoarele:

„(2) Admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție o va decide un complet format din 5 judecători, fără citarea părților, în camera de consiliu, în baza materialelor din dosar.

(3) În cazul constatării condițiilor prevăzute la art. 432 alin. (2), completul format din 5 judecători va decide asupra inadmisibilității recursului înaintat prin decizie motivată adoptată în unanimitate, iar în cazul constatării condițiilor prevăzute la alin. (4) al articolului menționat, completul va trimite prin raport recursul în anulare pentru judecare Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție.”

25. Art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, după modificările introduse prin Legea nr. 224/2024, prevede următoarele:

„(5¹) ... Curtea Supremă de Justiție va examina în complete de 3 judecători cererile de recurs, cererile de recurs în anulare și cererile de revizuire, care au fost inițial repartizate spre examinare completelor din 5 judecători. Acestea vor fi examinate de completul de judecători din care face parte judecătorul raportor.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

26. Având în vedere prevederile art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție (a se vedea para. 25), în pofida prevederilor art. 456 alin. (2) Cod de procedură penală (a se vedea para. 24), admisibilitatea recursului în anulare este examinat de un complet din trei judecători ai Curții Supreme de Justiție.

27. Recursul în anulare examinat a fost declarat în mai puțin de șase luni de la pronunțarea deciziei instanței de recurs, adică a fost depus în termen.

28. Recurentul nu este de acord cu decizia instanței prin care recursul a fost respins. Având în vedere motivarea primei instanțe (a se vedea para. 8) și a curții de apel (a se vedea para. 10), completul nu găsește aspecte care ar pune în discuție legalitatea acestor hotărâri. Completul reiterează că, conform art. 453 Cod de procedură penală, recursul în anulare avea scopul corectării erorilor de drept care au determinat un viciu fundamental. În recursul în anulare nu se menționează care prevederi legale au fost încălcate la individualizarea pedepsei și în ce a constat eroare de drept comisă.

29. Recurentul mai susține că fapta incriminată a fost comisă la la 27 decembrie 2019, iar termenul de tragere la răspundere penală pentru infracțiunea prevăzută 264¹ alin. (1) Cod penal este de doi ani și a expirat. Recurentul nu a explicat când, în opinia sa, a expirat acest termen. Art. 264¹ alin. (1) Cod penal, potrivit art. 16 alin. (2) Cod penal, face parte din categoria de infracțiuni ușoare. Termenul de prescripție de tragere la răspundere penală pentru această infracțiune este de doi ani și curge până la decizia curții de apel. Fapta penală a fost comisă la 27 decembrie 2019. La 18 mai 2020, procurorul a emis ordonanța privind anunțarea în căutare a inculpatului (f.d.54-55) și o ordonanță de suspendare urmăririi penale (f.d.57-58). Aceste acte au fost emise pe motiv că condamnatul s-a sustras de urmărirea penală. La 2 iunie 2021, a fost emisă Ordonanța de reluare a urmăririi penale (f.d.60). Conform art. 60 alin. (5) Cod penal în vigoare la momentul comiterii faptei, pe perioadă sustragerii de la urmărirea penală, curgerea termenului de prescripție se suspendă. Decizia curții de apel a fost pronunțată la 03 noiembrie 2022 (f.d.223-229). Din 27 decembrie 2019 și pînă la 03 noiembrie 2022 au trecut doi ani și zece luni. Între 18 mai 2020 și 02 iunie 2021, adică timp de un an și paisprezece zile, condamnatul a fost anunțat în căutare pe motiv că acesta se sustrăgea de urmărirea penală. În această perioadă, conform legii, termenul de prescripție a fost suspendat. Prin urmare, acest argument este neîntemeiat.

30. Completul reiterează că, pentru constatarea viciului fundamental și admiterea recursului în anulare, era necesară întrunirea cumulativă trei condiții, stabilirea încălcării normelor de procedură, această încălcare să fie gravă și ea să afecteze soluția din hotărârea pronunțată. În ceea ce privește măsura preventivă, ea decăzut de drept odată cu decizia curții de apel. Această măsură a fost aplicată

de prima instanță în temeiul art. 385 alin. (1) pct. 15) din Codul de procedură penală, prevedere recunoscută constituțională prin [Decizia Curții Constituționale nr. 25 din 03 februarie 2020](#). În orice caz, o încălcare comisă la aplicarea măsurii preventive neprivative de libertate cu greu putea fi suficient de gravă pentru a reprezenta un „viciu fundamental”, în sensul art. 453 Cod de procedură penală. Aceeași lucruri poate fi spus și despre încasarea cheltuielilor judiciare într-o cauză penală.

31. Completul nu a putut constata întrunirea niciuneia din cele trei condiții menționate în paragraful precedent. Din considerentele de mai sus, conform art. 13 alin. (5¹) al Legii cu privire la Curtea Supremă de Justiție, art. 456 alin. (2) și (3) Cod de procedură penală (versiunea la data depunerii recursului în anulare),

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibil recursul în anulare înaintat de avocatul Tatiana Lozovscaia în interesele condamnatului Ion Perju împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Cahul din 3 noiembrie 2022.

Decizia este irevocabilă.

Președinte

Stella Bleșceaga

Judecători

Vladislav Gribincea

Ghenadie Eremciuc